

Aspiracje moralne badanej młodzieży

22 kwietnia 2026

Każdy człowiek przyswaja sobie pewne wartości, poprzez kontakt z rodziną i środowiskiem, w którym wychowuje się i wzrasta. Nośnikami wartości są między innymi sposoby zachowania, obyczaje, literatura, które młody człowiek przyswaja sobie i które odzwierciedlają się w jego codziennym postępowaniu i dokonywanych wyborach dróg życiowych.

Analiza odpowiedzi badanej młodzieży, daje obraz ich poczucia wartości i moralności, a tym samym aspiracji moralnych.

Poniższa tabela zawiera odpowiedzi na pytanie jak badana młodzież zapatruje się na bycie w związku małżeńskim z jedną osobą i czy dopuszcza zmiany partnerów życiowych.

Tabela 30a. *Plany odnośnie życia w związku małżeńskim*

Plany odnośnie życia w związku małżeńskim	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Razem	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Chęć bycia w zgodnym związku małżeńskim z jedną osobą	4	12,9	10	32,2	30	96,8

Dopuszczam zmianę partnerów	-	-	-	-	-	-
Nie ma to dla Ciebie znaczenia	-	-	-	-	1	3,2

Tabela 30b. *Plany odnośnie życia w związku małżeńskim*

Plany odnośnie życia w związku małżeńskim	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych		Razem	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Chęć bycia w zgodnym związku małżeńskim z jedną osobą	16	51,6	-	-	30	96,8
Dopuszczam zmianę partnerów	-	-	-	-	-	-

Nie ma to dla Ciebie znaczenia	-	-	1	3,2	1	3,2
--------------------------------	---	---	---	-----	---	-----

Źródło: opracowanie własne

Wśród badanych o samoocenie adekwatnej, zdanie młodzieży jest jednakowe. Wszystkie cztery osoby (12,9%) uznały, że pragną w przyszłości być w związku małżeńskim z jedną osobą.

W grupie badanych o samoocenie zawyżonej, sytuacja jest identyczna. Wszyscy ankietowani – dziesięć osób (32,2%) chcą być z jedną osobą i nie dopuszczają zmiany partnerów.

Podobnie jest wśród respondentów o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych, którzy zgodnie wypowiedzieli chęć życia u boku jednego współmałżonka bez ewentualnych zmian partnerów życiowych.

Tylko osoba o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych uważa, że nie ma to dla niej większego znaczenia.

Podsumowując należy zauważyć ogromną zgodność ankietowanych przy udzielaniu odpowiedzi, gdyż trzydziestu badanych (96,8%) spośród trzydziestu jeden wyrazili pragnienie bycia z jedną osobą w związku małżeńskim do końca swych dni. Tylko jeden ankietowany (3,2%) uznał, że nie jest to dla niego ważne.

Następna tabela obrazuje, jakie wartości są dla badanych w życiu najważniejsze.

Tabela 31a. *Obraz hierarchii wartości młodzieży*

Obraz hierarchii wartości	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych i negatywnych		Razem	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Rodzina	2	6,4	6	19,4	19	61,3
Zdrowie	1	3,2	2	6,4	9	29
Religia	1	3,2	1	3,2	2	6,4
Ojczyzna	–	–	1	3,2	1	3,2
Nauka	–	–	–	–	1	3,2
Praca zawodowa	–	–	–	–	1	3,2
Piękno przyrody	–	–	–	–	–	–
Rozwój zainteresowań	–	–	–	–	–	–
Nie mam zdania	–	–	–	–	–	–

Tabela 31b. *Obraz hierarchii wartości młodzieży*

Obraz hierarchii wartości	Osoby o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych		Osoby o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych		Razem	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Rodzina	10	32,2	1	3,2	19	61,3
Zdrowie	6	19,4	–	–	9	29
Religia	–	–	–	–	2	6,4
Ojczyzna	–	–	–	–	1	3,2
Nauka	1	3,2	–	–	1	3,2
Praca zawodowa	1	3,2	–	–	1	3,2
Piękno przyrody	–	–	–	–	–	–
Rozwój zainteresowań	–	–	–	–	–	–
Nie mam zdania	–	–	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne

Wśród różnorodnej możliwości odpowiedzi, dwóch badanych (6,4%) o samoocenie adekwatnej uznało, że najważniejsza dla nich jest rodzina. Po jednym głosie (3,2%) oddano na zdrowie i religię.

W grupie badanych o samoocenie zawyżonej, zdania są nieco podzielone, a głosy rozłożone są między rodziną – sześć głosów (19,4%), zdrowiem – dwa (6,4%) i po jednym (3,2%) oddano na religię i Ojczyznę.

U osób o samoocenie adekwatnej przy ocenie cech pozytywnych, a zawyżonej przy ocenie cech negatywnych większość – dziesięciu badanych uznało, że rodzina jest dla nich najważniejsza. Kolejne w hierarchii ważności z sześcioma głosami (19,4%) jest zdrowie. Po jednym głosie (3,2%) mają nauka i praca zawodowa.

Zaś badany o samoocenie zawyżonej przy ocenie cech pozytywnych, a adekwatnej przy ocenie cech negatywnych stwierdził, iż najważniejsi są dla niego jego bliscy.

Reasumując można zauważyć, iż ankietowani najczęściej głosów oddali na wartość rodziny – dziewiętnaście głosów (61,3%). Na drugim miejscu znajduje się zdrowie z dziewięcioma głosami (29%), następnie religia – z dwoma (6,4%) oraz z jednym (3,2%) Ojczyzna, nauka i praca zawodowa. Nikt z badanych nie wskazał na wartość piękna przyrody i rozwoju zainteresowań.

Podsumowując odpowiedzi dotyczące aspiracji moralnych można stwierdzić, iż zdecydowana większość – trzydzieści osób (96,8%) chciałoby związać się z jedną osobą i być z nią w zgodnym związku małżeńskim. Najważniejszą wydaje się także rodzina obok zdrowia i religii. Można stwierdzić, iż badana młodzież posiada wysokie aspiracje moralne.

Przedstawione wyniki badań dotyczących aspiracji moralnych młodzieży wskazują na wysoki poziom spójności deklarowanych wartości oraz wyraźne zakorzenienie w tradycyjnym systemie norm społecznych. Analiza odpowiedzi pokazuje, że badani w zdecydowanej większości prezentują jednolite stanowisko zarówno w odniesieniu do życia rodzinnego, jak i hierarchii wartości, co pozwala wnioskować o silnym wpływie środowiska wychowawczego na ich postawy moralne. Jednocześnie zróżnicowanie ze względu na poziom samooceny odgrywa tu

znacznie mniejszą rolę niż w przypadku aspiracji przywódczych, co czyni ten obszar szczególnie interesującym poznawczo.

Najbardziej jednoznacznym wynikiem jest niemal całkowita zgodność respondentów w kwestii modelu życia małżeńskiego. Aż 96,8% badanych deklaruje chęć pozostawania w trwałym związku z jedną osobą, bez dopuszczania zmiany partnerów życiowych. Wynik ten świadczy o silnym przywiązaniu do wartości takich jak wierność, stabilność i trwałość relacji interpersonalnych. Co istotne, taka postawa występuje we wszystkich analizowanych grupach, niezależnie od typu samooceny. Zarówno osoby o samoocenie adekwatnej, jak i zawyżonej, a także te o mieszanej strukturze samooceny, niemal jednogłośnie opowiadają się za monogamicznym modelem życia rodzinnego.

Jedyny wyjątek stanowi pojedynczy respondent, dla którego kwestia ta nie ma większego znaczenia. Jego odpowiedź nie wpływa jednak istotnie na ogólny obraz wyników, który pozostaje wyraźnie jednolity. Można zatem stwierdzić, że aspiracje moralne młodzieży w zakresie życia rodzinnego są nie tylko wysokie, ale również silnie ugruntowane i odporne na różnice indywidualne związane z samooceną. Taki rezultat może być interpretowany jako efekt oddziaływania norm kulturowych i społecznych, które promują trwałość związku małżeńskiego jako wartość nadrzędną.

Analiza drugiego obszaru badań, czyli hierarchii wartości, również potwierdza dominację określonych priorytetów moralnych. Najwyżej ocenianą wartością przez badanych jest rodzina, która uzyskała 61,3% wszystkich wskazań. Oznacza to, że dla większości młodzieży relacje rodzinne stanowią centralny punkt odniesienia w życiu i są postrzegane jako fundament dalszego rozwoju osobistego oraz społecznego. Co istotne, wybór ten jest widoczny we wszystkich grupach badanych, choć szczególnie silnie zaznacza się wśród osób o mieszanej strukturze samooceny, gdzie dominacja tej wartości jest najbardziej wyraźna.

Na drugim miejscu w hierarchii wartości znajduje się zdrowie, które uzyskało 29% wskazań. Wysoka pozycja tej kategorii świadczy o rosnącej świadomości znaczenia dobrostanu fizycznego i psychicznego w życiu młodych ludzi. Można przypuszczać, że młodzież dostrzega związek pomiędzy zdrowiem a możliwością realizacji innych celów życiowych, co wpływa na jego wysoką ocenę. Warto zauważyć, że zdrowie jako wartość pojawia się w każdej z analizowanych grup, choć z różnym natężeniem.

Znacznie niższe miejsce zajmują takie wartości jak religia, Ojczyzna, nauka czy praca zawodowa. Religia została wskazana jedynie przez 6,4% badanych, co może sugerować, że choć nadal obecna w systemie wartości młodzieży, nie odgrywa już tak dominującej roli jak w przeszłości. Jeszcze rzadziej pojawiają się odniesienia do Ojczyzny, nauki i pracy zawodowej, które uzyskały pojedyncze wskazania. Może to wskazywać na przesunięcie akcentów z wartości o charakterze społecznym i instytucjonalnym w stronę wartości bardziej osobistych i relacyjnych.

Zastanawiający jest całkowity brak wskazań takich kategorii jak piękno przyrody czy rozwój zainteresowań. Może to oznaczać, że młodzież nie postrzega ich jako kluczowych wartości życiowych, przynajmniej w kontekście dokonywania najważniejszych wyborów. Nie musi to jednak świadczyć o ich braku znaczenia w ogóle, lecz raczej o niższym priorytecie w porównaniu z rodziną czy zdrowiem.

Istotnym wnioskiem płynącym z analizy jest stosunkowo niewielki wpływ samooceny na deklarowane aspiracje moralne. W przeciwieństwie do aspiracji przywódczych, gdzie poziom samooceny wyraźnie różnicował odpowiedzi, w obszarze wartości moralnych obserwujemy dużą jednolitość postaw. Sugeruje to, że system wartości młodzieży jest w większym stopniu kształtowany przez czynniki zewnętrzne, takie jak wychowanie, kultura czy normy społeczne, niż przez indywidualne cechy psychologiczne.

Wyniki badań wskazują, że badana młodzież charakteryzuje się wysokim poziomem aspiracji moralnych, przejawiającym się zarówno w preferencji trwałych relacji małżeńskich, jak i w jasno określonej hierarchii wartości. Dominacja rodziny i zdrowia jako najważniejszych wartości, przy jednoczesnym marginalnym znaczeniu innych kategorii, świadczy o silnym ukierunkowaniu na stabilność i bezpieczeństwo życiowe. Jednocześnie duża zgodność odpowiedzi w różnych grupach samooceny potwierdza, że aspiracje moralne stanowią obszar względnie jednolity i mniej podatny na różnice indywidualne, co może mieć istotne znaczenie dla dalszych badań nad rozwojem społecznym i emocjonalnym młodzieży.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.